

рентабельності вкладеного капіталу, концептуальну основу систем діагностики і моніторингу доцільно спрямовувати на підтримку операційних управлінських рішень, зорієнтованих на забезпечення поточної результативності фінансово-економічних процесів.

Джерела та література:

1. Мельник О. Г. Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій: [монографія] / О. Г. Мельник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 344с.
2. Климович Н. І. Діагностика конкурентоспроможності підприємств машинобудівної галузі в ринкових умовах / Н. І. Климович // Європейський вектор економічного розвитку. – 2010. - №1(8). – С. 58-63.
3. Ситник Г. Концепція побудови системи фінансового моніторингу на підприємстві / Г. Ситник // Економічний аналіз. Збірник наукових праць Тернопільського національного економічного університету. – 2011. – Вип. 9. ч.1. – С. 297-300.
4. Костирко Л. А. Использование процедур диагностики в формировании механизма финансовой стратегии предприятия / Л.А. Костирко // Прометей. – 2007. - №2(23). – С. 344-346.
5. Салига С. Я. Використання результатів фінансової діагностики при підготовці управлінських рішень на підприємствах машинобудування / С. Я. Салига, В. В. Фатюха // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2007. - №3. – С. 210-213.
6. Зоріна О. А. Ключові показники ранньої фінансової діагностики акціонерних товариств / О. А. Зоріна // Вісник Львівської комерційної академії. Збірник наукових праць. Серія економічна. – 2011. – Вип. 35. – С. 156-160.
7. Боброва А. Создание системы финансового мониторинга / А. Боброва // Проблемы теории и практики управления. Международный журнал. – 2006. - №3. – С. 36-45.
8. Кузьмін О. Є. Діагностика в системі процесно-структурованого менеджменту / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, Л. В. Іванець // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і перспективи розвитку. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2011. - №714. – С. 9-14.
9. Реструктуризация предприятий и компаний: учебное пособие / И. И. Мазур, В. Д. Шапиро. – М.: Экономика, 2001. – 456с.

Ковтун М.В.

УДК 332.8

СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ РИНКУ ЖИТЛА В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

***Анотація.** Розкрито сутність ринку житла, наведені його характерні ознаки та функції. Розглянуто особливості функціонування ринку і фактори, які стримують його розвиток в сучасних умовах. Визначено місце та значення ринку житла в національній економіці. Наголошено на необхідності розробки та впровадження цілісної концепції відновлення ринку житла, що дозволить вирішити проблему забезпеченості житлом, підвищити рівень зайнятості та трудової мобільності, а також стимулюватиме розвиток економіки країни.*

***Ключові слова:** сучасна економіка, ринок житла, житлове будівництво, забезпеченість житлом, мультиплікативний ефект.*

***Анотация.** Раскрыта сущность рынка жилья, приведены его характерные признаки и функции. Рассмотрены особенности функционирования рынка и факторы, сдерживающие его развитие в современных условиях. Определено место и значение рынка жилья в национальной экономике. Отмечена необходимость разработки и внедрения целостной концепции восстановления рынка жилья, что позволит решить проблему обеспеченности жильем, повысит уровень занятости и трудовой мобильности, а также стимулировать развитие экономики страны.*

***Ключевые слова:** современная экономика, рынок жилья, жилищное строительство, обеспеченность жильем, мультипликативный эффект.*

***Summary.** The paper deals with the residential property market essence, marks out it's signs and functions. Different definitions of "residential property market" made by scientists are presented. Features of market functioning and factors, which restrain development in modern conditions are examined. It is shown the place and importance of the residential property in a national economy. There is revealed an importance of an effective functioning of residential property market as a part of the system of economic relations to provide a coordination of investment, savings, finances, credits and taxation mechanisms. It was proved that the lack of theoretically grounded concept of development the real estate construction in the national economy at the beginning of reform and at present, doesn't contribute not only to stable functioning of the residential property market, but to effective activity of related industries also. The main attention is accented on the necessity to develop and to implement the integrated concept of residential property market recovering which would help to solve the problem of housing, to increase employment and labor mobility, to stimulate the economy development through production growth in related industries, attracting and investing free savings and more.*

***Keywords:** modern economy, residential property market, housing construction, housing, multiplicative effect.*

Роль ринку житла в сучасній економіці важко переоцінити, оскільки він відіграє важливу роль не лише для держави в цілому, а й для кожного окремого громадянина. Так задоволення потреби у житлі є однією з найбільш пріоритетних для кожної людини, а рівень забезпеченості населення житлом є показником

ефективної житлової політики держави. Тим не менш сьогодні значна частина населення України проживає в непридатних для життя помешканнях, не маючи фінансової змоги покращити свої житлові умови. При цьому обсяги державних коштів, які направляються на розвиток ринку житла є незначними, а тому не мають впливу на кардинальне вирішення житлової проблеми населення.

Водночас сьогодні особливої актуальності набуває формування окремого напрямку вивчення процесів, що протікають на ринку житла та зумовлені невизначеністю сучасної економічної ситуації в Україні, зменшення кількості угод та норми прибутку в операціях з нерухомістю, необхідністю комплексного дослідження ринку тощо. На сучасному етапі трансформаційних перетворень в Україні науковий аналіз особливостей формування та специфіки розвитку ринку житла посилюється необхідністю створення належних і сприятливих умов для його прискореного розвитку в органічному взаємозв'язку з іншими секторами економіки, створення механізмів інвестування, заощадження, фінансування, кредитування, оподаткування та ін.

Поступові кроки в напрямку врегулювання відносин на ринку житла, загальнодержавні та цільові житлові програми, покликані активізувати ринок шляхом впровадження та застосування різних механізмів фінансування житлового будівництва, зумовлюють потребу у фаховому обслуговуванні операцій з нерухомістю девелоперами, ріелторами, оцінювачами, посередниками, діяльність яких також потребує суттєвого вдосконалення.

Усе наведене свідчить про актуальність і важливість дослідження сутності та значення ринку житла у процесі трансформації економічної системи.

Науковий інтерес до нерухомості, у тому числі і до житла, в трансформаційній економіці був зумовлений необхідністю визначення її вартості у процесі приватизації та іпотеки, що стимулювало дослідження всієї системи економічних відносин, які складаються навколо неї. Серед українських економістів, у працях яких піднімаються питання економічної природи житла, її особливостей, аналізу економічних відносин на ринку житла можна виділити таких фахівців: А. Асаул, В. Базилевич, О. Гриценко, Т. Завора, П. Єщенко, І. Канєєва, В. Кравченко, С. Кручок, Н. Лебідь, І. Малий, Ю. Манцевич, К. Паливода, Н. Погорельцева, Р. Ткаченко, Л. Чубук та інші.

Питання розвитку ринку нерухомості у трансформаційний період досліджуються такими російськими вченими як І. Балабанов, Л. Белих, С. Белняк, Н. Волочков, В. Горемикін, М. Горенбург, Ю. Горенбург, В. Доміняк, А. Крутік, Є. Кучарська-Стасяк, І. Рахман, Г. Стернік, А. Туманов, Є. Тарасевич, Г. Циліна та ін.

В цілому, провідними вітчизняними вченими створено значну теоретичну базу для аналізу та дослідження ринку житла. Разом з тим питання значення поточного стану ринку житла для сучасної економіки України має бути досліджено більш детально. Оскільки розуміння ступеню важливості виходу ринку житла зі стану депресивної стабілізації для економіки держави має сприяти розборці цілісної концепції щодо створення належних умов для розвитку житлового і будівельного секторів економіки та формування в країні ефективної житлової політики. В іншому випадку її відсутність не лише не сприяє покращенню забезпеченості населення житлом, але й стримує розвиток суміжних галузей.

Мета даної статті – показати місце та роль ринку житла в сучасних умовах, а також проаналізувати значення його ефективного функціонування для розвитку економіки України.

Ринок житла тісно інтегрований у всі сфери економічного та соціального життя суспільства і відіграє особливу роль в сучасній економіці. Значною є його вартість та питома вага у національному багатстві, валовому національному доході. Так 1 гривня додаткова вкладена в житлове будівництво, дає приріст у 3 гривні валового внутрішнього продукту (ВВП), а з допомогою державного бюджету розподіляється близько 30% ВВП, додаткові надходження податків та інших обов'язкових платежів до державного бюджету становлять близько 18 млрд. грн. [1, с. 104]. Фінансова криза довела, що навіть незначні коливання або зрушення на ньому можуть суттєво вплинути на економіку країни в цілому. Відповідно ефективне функціонування ринку житла суттєво впливає на досягнення оптимального стану економічної системи.

Водночас про недостатнє задоволення ринком однієї з первинних потреб людини, свідчить забезпеченість населення житлом, що в Україні складає 22,7 кв.м. при загальноприйнятому критерію норми, визначеному ООН не менше ніж 30 кв.м. Пошук шляхів вдосконалення механізму функціонування та підвищення ефективності даного ринку в сучасних умовах вимагає його детального вивчення. Для цього варто визначитися, що ж розуміють вчені під поняттям «ринку житла».

У сучасній економічній літературі присутні наступні підходи до розуміння сутності даної категорії.

За визначенням Канєєвої І.І. ринок житлової нерухомості – це особливий сектор ринку, на якому відбувається торгівля житловою нерухомістю як специфічним товаром, здійснюються інші операції та угоди, визначені чинним законодавством, формуються попит, пропозиція і ціна на цей товар [2, с. 25].

Згідно з твердженням Завори Т.М. ринок житлової нерухомості характеризує функціональне призначення нерухомості та має свої об'єкти, суб'єкти, організаційну структуру, навколишнє середовище, джерела фінансування, які відображають ступінь соціально-економічного розвитку країни, її національні, географічні, кліматичні особливості, спосіб і якість життя населення [3; с. 73].

Ринок житла – система економічних відносин, певний набір конкретних механізмів, за допомогою яких передаються права на власність у вигляді житлових будинків і квартир, пов'язані з нею інтереси, через механізм попиту та пропозиції встановлюються ціни і розподіляється житловий простір між різними конкуруючими суб'єктами. Він є основою споживчого ринку і, що не менш важливо, однією з умов виникнення і динамічного розвитку ринку праці [4, с. 33].

Рейкін В.С. у своїх роботах поділяє думку Тургеля І.Д. щодо методологічної недопустимості розгляду ринку житлової нерухомості тільки з точки зору товарного обороту, в межах якого здійснюється взаємодія

продавців та покупців житла [5, с. 26]. Так само В.І. Павлов стверджує, що ринок житлової нерухомості функціонує першочергово як товарний ринок [6, с. 67], який відчуває на собі впливи фінансового, інвестиційного та ринку послуг.

До фінансового ринку ринок нерухомості, і ринок житлової нерухомості зокрема, зарахували такі автори, як Ю.В. Пашкус, І.Т. Балабанов. Останній розглядав ринок нерухомості як сферу вкладення капіталу в його об'єкти та систему економічних відносин, які виникають при операції з нерухомістю [7, с. 9].

Інші дослідники, а саме: А.М. Асаул та А.В. Карасьов, вказували на те, що даному ринку властиві ознаки ринку послуг, проте не зовсім правильно стверджувати, що ринок нерухомості – це складовий елемент єдиного ринку послуг [8].

Лаконічним та змістовним, і в той же час більш прийнятним для характеристики ринку житла є інше поняття, яке визначає його як систему відносин з купівлі та продажу товарів, якими є житлові одиниці або послуги, які цими одиницями можуть бути забезпечені. При цьому на ринку житла основними складовими є попит та пропозиція, кон'юнктура ринку, яка визначається динамікою цін на житлові одиниці та послуги, а також динаміка ділової активності в житловому секторі [9, с.177].

Вищезазначені визначення вчених та аналітиків дають змогу стверджувати про те, що:

- об'єкти ринку житла можна розглядати як товари особливого роду;
- ринок житла варто розглядати з позиції такого, де відбувається продаж не лише товарів, але й послуг (передача житла в оренду, надання житла під інші цілі, перетворення житла на офісні приміщення тощо), а також про існування ринків послуг на основі ринку житла (субринків), а саме: нотаріальні, девелоперські, страхові, будівельні, ріелторські, консалтингові послуги;
- тісним є взаємозв'язок ринку житла з інвестиційними та фінансовими ринками, оскільки з одного боку залучення коштів у будівництво житла потребує знаних капіталовкладень, з іншого боку житло може виступати об'єктом інвестицій;
- рівень забезпеченості населення житлом є показником соціально-економічного розвитку країни чи регіону.

Сучасний ринок виконує такі функції як: регулювання економічних процесів; стимулювання підвищення ефективності економіки, якості та споживчих властивостей товарів; розподілу; санації проявом, якої є очищення неконкурентоспроможних господарств; алокації шляхом виробництва оптимальної комбінації товарів і послуг за допомогою найефективнішої комбінації ресурсів; інформування та інтеграції – об'єднання суб'єктів економічної системи в одне ціле [10, с. 190-191].

Водночас функції, що виконує ринок житла в трансформаційній економіці дещо відрізняються від загальних функцій ринку, що стримує його розвиток. Зокрема, інформація про поточний рівень цін, обсяги та структуру попиту і пропозиції не завжди є актуальною і повною для прийняття об'єктивних рішень; процес стимулювання за рахунок підвищення ефективності будівництва житла та надання послуг щодо операцій з нерухомістю стримується за рахунок олігополістичного характеру ринку. При цьому можна виокремити інвестиційну функцію ринку житла, що проявляється у грошових потоках спрямованих на придбання житла з інвестиційною метою.

Істотне значення для виявлення характеру процесів, що відбуваються на ринку житла, має розуміння класичного та інверсійного типів ринкової трансформації. Так класичний тип трансформації характеризується поступальним розвитком економічної системи, коли перехід до вищого ступеня розвитку відбувається на підставі розв'язання протиріч попереднього ступеня. Формування ринкових відносин за класичним типом зумовлює перехід від дрібної до більшої власності, поглиблення ролі державного привласнення. На противагу йому інверсійний тип є переходом до "сучасної" ринкової системи із змінним історичним порядком етапів її становлення. Відбувається навпаки перехід від тотального одержавлення власності до різноманіття форм привласнення [11, с. 6]. Що стосується ринку житла, то вчені виділяють класичний (ринок нещодавно побудованої нерухомості та тої, що будується) та інверсійний (ринок приватизованої нерухомості) ринки, що функціонують у перехідній економічній системі індустріального типу. Саме через інверсійний тип ринкової трансформації, що притаманний ринку житла України, на наш погляд, побудова інститутів за класичними шаблонами призводить до їх невідповідності.

У зв'язку з тим, що економічні суб'єкти не можуть мати всю необхідну інформацію для коректної оцінки існуючих альтернатив ринок житла варто віднести до ринків з недосконалою конкуренцією. Це, призводить до того, що, інформація на ринку нерухомості стає особливим товаром зі специфічною корисністю й вартістю, має певну ціну; інформація про ціни, очікувані доходи розподілена асиметрично між суб'єктами ринку нерухомості, тому неоднаковим є інформаційне забезпечення суб'єктів обміну, наявність більшої інформації в одній із сторін і недолік інформації в іншій; суб'єкти мають невизначені в короткостроковому періоді переваги й очікування, що робить їхню поведінку важко корегованою.

Неможливість фізичного переміщення, значна диференціація об'єктів та суб'єктів, які мають різні потреби і різні ресурси зумовлює його локальний характер.

Водночас, будівництво та купівля-продаж об'єктів сприяють тому, що ринок житла тісно пов'язаний та навіть може мати вплив на процеси, що відбуваються на ринках споживчих товарів, капіталу, цінних паперів, інвестиційних ресурсів, праці. Так його ефективне функціонування, як частини системи економічних відносин, забезпечує злагоджену роботу механізмів інвестування, заощадження, фінансування, кредитування, оподатковування тощо. Суттєвим є вплив ринку житла на фінансово-грошові потоки в економіці, напрями їх руху та рівень доходності.

Активне житлове будівництво сприяє вирішенню таких соціальних проблем як низький рівень забезпеченості житлом молодого населення країни; підвищення рівня зайнятості та трудової мобільності; соціальної стабільності у суспільстві. А також стимулюванню економіки шляхом зростання обсягів виробництва у суміжних галузях; залучення та інвестування вільних заощаджень населення тощо.

Економічний аналіз міжнародного досвіду у сфері житлового будівництва переконливо доводить, що даний напрям інвестиційної політики є пріоритетним для держави, оскільки має значний мультиплікативний ефект та сприяє інвестиційній активності в суміжних галузях. Однак саме низький рівень доходів населення є головним стримуючим фактором інвестиційного розвитку ринку житла.

В цілому, аналіз робіт присвячених вивченню ринку нерухомості дає змогу сформулювати наступні характерні ознаки, що притаманні ринку житла: локалізація; неповна інформація; володіння житлом і угоди пов'язані з житлом зазвичай передбачають 4 види витрат: великі інвестиції, ремонт, експлуатаційні витрати, податок на нерухомість, мито та інші збори; попит визначається не тільки споживчими якостями, але й місцем розташування; житло є не лише засобом задоволення особистих потреб, а й об'єктом інвестицій; відносна невелика кількість учасників та угод.

Серед особливостей сучасного ринку житла виокремлюють: слабкий рівень досліджень ринку; незбалансованість попиту і пропозиції; високий ступінь державного регулювання; циклічний характер розвитку; зростання вартості нерухомості у часі; низька ліквідність; високий рівень інертності; фактичний перерозподіл житла на користь заможних громадян; розвиток у довгостроковій перспективі; низька ефективність державного контролю; високий рівень транзакційних витрат; обмежена кількість продавців та покупців [6, с. 67-69, 12, с. 21, 13, с. 115-116].

З названим переліком особливостей можна погодитись лише частково. Так низький рівень досліджень та фактичний перерозподіл житла на користь заможних громадян є ознаками не ринку житла як такого, а його сучасного стану в Україні. Незбалансованість попиту та пропозиції характерна для усіх ринків. Більш влучно дана характеристика ринку сформульована Мірошніченко О.В. [14, с. 6], що зазначає про обмежену можливість саморегулювання за допомогою цінового механізму, що у свою чергу обумовлює необхідність державного регулювання ринку. Зростання вартості нерухомості у часі не є постійним через циклічний характер розвитку ринку.

Відповідно, на нашу думку, сутнісними особливостями ринку житла є: циклічний характер розвитку; високий рівень транзакційних витрат; тісний зв'язок з фінансовими інструментами; локалізованість та персоналізація; обмеженість дії ринкового механізму; необхідність державного регулювання; низька ліквідність.

Водночас до факторів, що гальмують розвиток сучасного ринку нерухомості в Україні можна віднести: існування різного правого режиму використання землі та об'єктів житла, що знаходь на ній; неефективність оподаткування житлової нерухомості; регулювання відносин різними міністерствами; повільне становлення іпотечного кредитування; заниження ціни угоди з житловою нерухомістю; здійснення фінансових розрахунків поза фінансовим контролем; відсутність механізмів акумулювання приватних інвестицій для містобудівельного розвитку при недостатній кількості бюджетного фінансування; слабкий розвиток діяльності по управлінню житловою нерухомістю; відсутність механізмів інтеграції ринку цінних паперів і ринку нерухомості; відсутність єдиної державної політики розвитку ринку житлової нерухомості.

Особливе місце ринку житла в економіці країни полягає одночасно у тому, що наявність житла є матеріальним базисом для існування людини, а також у на привабливості даного виду нерухомості як інвестиційного активу та як об'єкта підприємницької діяльності, у зв'язку даного ринку з рядом суміжних ринків: фінансовим, будівельним, предметів тривалого користування і т. д.; у соціальній значущості даного ринку, що має відношення до всіх верств суспільства з точки зору їх місця проживання та роду діяльності.

Сучасні підходи до ведення ринкової економіки передовими країнами світу переконливо доводять, що прогресивні зміни в українському суспільстві мають бути засновані на засадах активної соціальної політики. З огляду на це в нашій державі виникла необхідність встановлення методів управління, що дозволяли б досягти оптимального синтезу ринкових свобод і соціальних гарантій. Однією з таких гарантій є забезпечення права кожного громадянина на житло, а також створення умов, за яких громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Важливість вживання заходів для забезпечення гідного рівня життя громадян в цілому та сприяння розвитку житлового будівництва, зокрема, зазначається у багатьох міжнародних документах, ратифікованих Україною.

Зважаючи на недостатню забезпеченість населення житлом вважаємо, що житлове будівництво в Україні має значні резерви для подальшого зростання. Водночас, на наш погляд, відсутність теоретично обґрунтованої концепції розвитку ринку житла в національній економіці, як на початку проведення реформ, так і на сучасному етапі, не сприяє ефективному функціонуванню ринку житла.

Враховуючи значення та роль ефективного функціонування ринку житла вважаємо, що активізація ринку житла може стати базисом для відновлення та розвитку економіки України в цілому. Саме тому, необхідно розпочати з розробки та впровадження нових інструментів реалізації інвестиційно-фінансового потенціалу населення, а також сприяти будівництву соціального та доступного житла для населення.

Джерела та література:

1. Заюков І. В. Перспективи розвитку житлового будівництва України: економічний та соціальний ефект. / Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. – 2008. – с. 104-110.
2. Канєєва І.І. Торгівля житловою нерухомістю та механізм її удосконалення: дис. ... кандидата екон. наук : 08.07.05 / І. І. Канєєва. – Донецьк, 2007.

3. Завора Т. М. Формування житлової політики регіону: дис. ... кандидата екон. наук: 08.00.05 / Т. М. Завора. – Полтава, 2008. – 264 с.
4. Ткаченко Р. О. Організаційно-економічний розвиток регіонального ринку житла (на основі іпотечного кредитування): дис. ... кандидата екон. наук: 08.00.05 / Р.О. Ткаченко. – К., 2008.
5. Тергель И. Д. Рынок недвижимости как сложная пространственная система: теория и методология анализа / И. Д. Тергель // Экономика региона. – 2006. – №6(33). – с. 22-31
6. Павлов В. І. Механізми стимулювання розвитку сучасного ринку нерухомості / В. І. Павлов, І. В. Кривов'язюк // Регіональна економіка. – 2005. – №2. – С. 67-75
7. Балабанов И. Т. Экономика недвижимости: [учеб. пособие] / И. Т. Балабанов. – СПб: Питер, 2002. – 208 с.
8. Асаул А. М., Брижаль І. А., Чевганова В. Я. Економіка нерухомості. – К.: «Лібра», 2004. – 304 с.
9. Кравченко В. І., Паливода К. В., Поляченко В. А. Основи житлової економіки. – К.: Основа, 2007. – 416 с.
10. Економічна теорія. Політекономія: підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 7-е вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2008. – 619 с.
11. Власенко Н. В. Трансформація відносин власності в умовах інверсійного переходу до ринкової економіки: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.01.01 / Н. В. Власенко – Харків, 2000. – 18 с.
12. Мухін О. О. Особливості функціонування ринку нерухомості в трансформаційний період / О. О. Мухін // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – №7 – 2003. – С. 18-21
13. Щербакова Н. А. Экономика недвижимости: Учебное пособие. Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 320 с.
14. Мірошніченко О. В. Регіональні аспекти інвестування об'єктів ринку нерухомості в умовах трансформації економіки: автореферат дис. канд. екон. наук: 08.10.01 / Мірошніченко О. В. – Полтава, 2003. – 20 с.

Костинець В.В.

УДК 338.012

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТУРИСТИЧНОГО БРЕНДУ

***Анотація.** В статті розглянуто сутність інтегрованої маркетингової системи комунікацій, а також визначено необхідність її використання в процесі формування та просування туристичного бренду. На основі отриманих результатів розроблено модель інтегрованих маркетингових комунікацій (ІМК) розвитку бренду та визначено сучасні підходи до її використання в забезпеченні туристичного бренду. Встановлено роль використання системи інтегрованих маркетингових комунікацій у посиленні конкурентних позицій і переваг бренду туристичної дестинації.*

***Ключевые слова:** туристический продукт, туристический бренд, туристическая дестинация, интегрированные маркетинговые коммуникации.*

***Анотація.** У статті розглянуто сутність інтегрованої маркетингової системи комунікацій, а також визначено необхідність її використання у процесі формування та просування туристичного бренду. На підставі отриманих результатів розроблено модель інтегрованих маркетингових комунікацій (ІМК) розвитку бренду та визначено сучасні підходи до її використання в забезпеченні туристичного бренду. Встановлено роль використання системи інтегрованих маркетингових комунікацій у посиленні конкурентних позицій і переваг бренду туристичної дестинації.*

***Ключові слова:** туристичний продукт, туристичний бренд, туристична дестинація, інтегровані маркетингові комунікації*

***Summary.** The article describes the essence of integrated marketing communications systems, as well as determined the need for use in the process of developing and promoting tourism brand. The study had the following objectives: define the concept of integrated marketing communications, establish the need for integrated marketing communications in the formation and promotion of tourism brand, develop a model of integrated marketing communications formation and promotion of tourism brand, identify key elements of the formation and promotion of tourism destination brand with an integrated marketing communications, determine the result of the formation and development of the tourism brand under the influence of integrated marketing communications. Based on these results was developed a model of integrated marketing communications (IMC), which includes the following elements: unique brand positioning in the tourism market set to promote tourism brand, optimize complex marketing communications. In the article was identifies current approaches to use in providing tourism brand. The role of the use of integrated marketing communications to improve their competitiveness and brand advantages tourist destination was installed, particularly, IMC transmit information about the brand to create attractive tourism product, the use of the IMC allows to create a model of strategic dialogue between the creators of tourist brand and its consumers directly, IMC - the process of managing the full range of communications, using the IMC formed the communication potential of the brand, IMC integrated and coordinated the formation of the system to maximize economic and social benefits for the implementation of brand program.*

***Keywords:** tourism product, tourism brand, tourism destinations, integrated marketing communications*